

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-WO.050.1.2025.UG
3571022.14139621.11443931
Warszawa, 20-01-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na zapytanie Posłanki Bożeny Lisowskiej w sprawie systemu gospodarki odpadami oraz wymagań mających na celu ochronę środowiska w kontekście realizowanych w Polsce instalacji termicznego odzysku energii (K10ZAP2093), przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

W nawiązaniu do pytań o moce przerobowe instalacji do termicznego przekształcania odpadów uprzejmie informuję, że w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2028 (KPGO 2028)¹ przedstawiono dane dotyczące liczby i mocy przerobowych spalarni aktualne na dzień 31 października 2021 r. Wówczas w Polsce funkcjonowało 8 spalarni odpadów przeznaczonych do termicznego przekształcania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z przetwarzania odpadów komunalnych. Były to spalarnie zlokalizowane w Warszawie, Białymstoku, Rzeszowie, Krakowie, Koninie, Poznaniu, Bydgoszczy i Szczecinie.

Obecnie, moce przerobowe poszczególnych instalacji wynoszą:

- a) spalarnia w Warszawie – 265 200 Mg/rok (instalacja rozbudowywana, obecnie znajdująca się wg doniesień prasowych w fazie rozruchów),
- b) spalarnia w Białymstoku – 120 000 Mg/rok,
- c) spalarnia w Rzeszowie – 100 000 Mg/rok,
- d) spalarnia w Krakowie – 245 000 Mg/rok,
- e) Spalarnie w Koninie – 94 000 Mg/rok,
- f) Spalarnie w Poznaniu – 250 000Mg/rok,
- g) Spalarnie w Bydgoszczy – 180 000Mg/rok,
- h) Spalarnie w Szczecinie – 176 000 Mg/rok.

Dodatkowo zgodnie z doniesieniami medialnymi w fazie rozruchów znajdują się spalarnie w Gdańsku o mocy przerobowej wynoszącej 160 000 Mg/rok oraz Olsztynie o mocy przerobowej wynoszącej 110 000 Mg/rok.

Odnosząc się do prośby o podanie danych dotyczących ilości wytwarzanych odpadów komunalnych na wstępie należy wyjaśnić, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska korzysta z danych gromadzonych w Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami. Dane te różnią się od danych gromadzonych przez GUS ze względu na sposób ich zbierania oraz przyjętą metodykę.

Wynika to z faktu, iż dane GUS gromadzone są w ramach obowiązkowych formularzy rozsyłanych do podmiotów (np. formularz M-09 dotyczący odpadów komunalnych), które następnie są odsyłane, ale bez procesu ewentualnej korekty. Dane ujmowane w tych formularzach opierają się na opisowych pojęciach dotyczących grup odpadów i procesów

¹ Uchwała nr 96 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2028 (M.P. z 2023 r. poz. 702)

ich gospodarowania, a w przypadku brakujących danych GUS przy wykorzystaniu metod statystycznych dokonuje ich interpolacji lub ekstrapolacji, jednocześnie usuwając dane odznaczające się dużym odchyleniem wartości od pozostałych.

Natomiast w przypadku danych gromadzonych w BDO są one przekazywane w elektronicznych formularzach sprawozdawczych przez podmioty lub organy (np. gminy i urzędy marszałkowskie, w przypadku zadań związanych z gospodarką odpadami komunalnymi), które podlegają weryfikacji i ewentualnemu zwracaniu ich do korekty.

Wyjaśniając dalej chcę zaznaczyć, że nadal trwa weryfikacja danych w przekazanych przez marszałków województw sprawozdaniach z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za rok 2023. Niemniej wg aktualnie dostępnych danych w 2023 r. wytworzono ok. 13 mln. ton odpadów komunalnych. Natomiast poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wynosi obecnie 32% - jest to wzrost w porównaniu do osiągniętego poziomu za rok 2022, który wyniósł 28%. Informacja o ostatecznie osiągniętym poziomie recyklingu jak również o całkowitej masie wytworzonych odpadów komunalnych będzie dostępna po ostatecznej weryfikacji danych.

Dodatkowo należy wskazać, że w KPGO 2028 przyjęto cele dotyczące osiągnięcia określonych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Cele te wynoszą odpowiednio:

- a) 55% dla roku 2025,
- b) 60% dla roku 2030,
- c) 65% dla roku 2035,

Oznacza to, że docelowo (do 2035 r.) do termicznego przekształcania nie powinno trafiać więcej niż 35% odpadów pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych. Zapobieganiu nadmiernego wykorzystywania odpadów komunalnych w celach energetycznych służy zakaz kierowania do termicznego przekształcania odpadów selektywnie zebranych w celu przygotowania ich do ponownego użycia lub recyklingu, który został określony w ustawie o odpadach².

Jednocześnie należy wskazać, że termiczne przekształcanie odpadów przyczynia się do ograniczenia masy składowanych odpadów, a zgodnie z celami określonymi w KPGO 2028 do roku 2035 ilość składowanych odpadów powinna zostać zmniejszona do najwyżej 10%.

W związku z zapytaniem o możliwości przywozu do kraju odpadów w celu poddania ich termicznemu przekształcaniu uprzejmie informuję, że przywóz odpadów na teren kraju może odbywać się wyłącznie na podstawie przepisów określonych w ustawie o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów. Zgodnie z ww. ustawą zakazany jest przywóz na teren kraju zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych, z wyłączeniem odpadów zebranych selektywnie przeznaczonych do recyklingu³. Obecnie zatem nie dopuszcza się importu niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z przetwarzania odpadów komunalnych w celu poddania ich termicznemu przekształcaniu. Jednocześnie warto zaznaczyć, że do Ministerstwa Klimatu i Środowiska nie docierają sygnały o problemach z dostępnością odpadów palnych na rynku krajowym.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że w celu zapewnienia efektywnego zarządzania instalacją do termicznego przekształcania odpadów podmioty zainteresowane jej budową przed podjęciem decyzji o realizacji inwestycji powinny przeprowadzić szczegółową analizę

² Art. 158 ust. 2a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587)

³ Art. 11b ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. z 2024 poz. 746)

ekonomiczną przedsięwzięcia. Inwestorzy dokonując analizy powinni wziąć pod uwagę ryzyka związane z niezapewnieniem odpowiedniego strumienia odpadów do instalacji.

Odpowiadając na zapytanie dotyczące programu pn. Racjonalna gospodarka odpadami Część 3) Wykorzystanie paliw alternatywnych na cele energetyczne uprzejmie informuję, że w ramach ww. programu odbyły się dwa nabory wniosków. Pierwszy nabór wniosków został ogłoszony 6 grudnia 2021 r., a zakończył się 30 grudnia 2022 r. Łączna liczba złożonych wniosków o dofinansowanie wyniosła 78 szt. na realizację 39 inwestycji, dla których łączne wnioskowane dofinansowanie wyniosło ponad 10 mld zł. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zawarł 36 umów o dofinansowanie 18 inwestycji termicznego przekształcania odpadów lub paliw alternatywnych wytworzonych z odpadów komunalnych na łączną kwotę bliską 3,4 mld zł. Tym samym zapewnione finansowanie mają inwestycje w Siedlcach, Kraśniku, Koszalinie, Suwałkach, Tarnowie, Krakowie, Zamościu, Oświęcimiu, Radomsku, Opolu, Toruniu, Gorlicach, Stalowej Woli, Lublinie, Radomiu, Dębicy, Wysokim Mazowieckim i Gliwicach), gwarantujące nowe moce przerobowe instalacji termicznego przekształcania paliw alternatywnych wytworzonych z odpadów komunalnych w wysokości 806 630 Mg/rok oraz mocy kogeneracji wynoszącej 250 MW.

Drugi nabór wniosków trwał od 13 grudnia 2023 r. do 30 kwietnia 2024 r. Złożono łącznie 42 wnioski o dofinansowanie 21 inwestycji, dla których łączne wnioskowane dofinansowanie wyniosło ponad 5,48 mld zł., przy łącznej całkowitej wartości inwestycji 9,96 mld zł. Szacowana wydajność potencjalnych instalacji wykorzystania paliw alternatywnych na cele energetyczne wynosi 1 164 534 Mg/rok, przy zakładanej mocy wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji 340 MW. Obecnie finalizowana jest ocena wniosków o dofinansowanie. Odrzucono wnioski o realizację 2 inwestycji.

Należy podkreślić, że nabór wniosków do programu pn. Racjonalna gospodarka odpadami Część 3) Wykorzystanie paliw alternatywnych na cele energetyczne został zakończony. Warto również zaznaczyć, że zapewnienie finansowania nie gwarantuje wybudowania wszystkich inwestycji.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dokonuje bieżącego monitorowania wdrażanych projektów oraz wykorzystania budżetu programu. Ponadto jeżeli zajdzie taka konieczność, to Ministerstwo Klimatu i Środowiska będzie podejmowało dalsze stosowne działania mające na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów